YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

8 päivänä maaliskuuta 2001 *

Asiassa C-278/99,

jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen kyseisessä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa, jossa vastaajana on

Georgius van der Burg,

ennakkoratkaisun teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/189/ETY (EYVL L 109, s. 8) 1 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann (esittelevä tuomari) sekä tuomarit V. Skouris, J.-P. Puissochet, R. Schintgen ja N. Colneric,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: R. Grass,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Alankomaiden hallitus, asiamiehenään M. A. Fierstra,

— Belgian hallitus, asiamiehenään A. Snoecx,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään K. Rispal-Bellanger ja R. Loosli-Surrans,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään J. E. Collins, avustajanaan barrister N. Green, QC,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään C. van der Hauwaert ja M. Shotter,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.12.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Hoge Raad der Nederlanden on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 6.7.1999 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 26.7.1999, EY 234 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/189/ETY (EYVL L 109, s. 8) 1 artiklan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty Van der Burgia vastaan käytävässä rikosoikeudenkäynnissä, jossa hänelle vaaditaan rangaistusta siitä, että hän on kuukausittain ilmestyvässä aikakauslehdessä mainostanut radiosignaalien tehovahvistinta, jota ei ollut tyyppihyväksytty.

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 1 alakohdan mukaan "teknisellä eritelmällä" tarkoitetaan "asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista, kuten laadusta, suorituskyvystä, turvallisuudesta tai mitoista, mukaan lukien tuotteita koskevat termistöä, tunnuksia, kokeita ja testausmenetelmiä, pakkaamista, merkitsemistä tai selostetta koskevat vaatimukset".

4 Direktiivin 1 artiklan 5 alakohdan mukaan "teknisellä määräyksellä" tarkoitetaan "teknistä eritelmää siihen liittyvine hallinnollisine määräyksineen, joiden

noudattaminen on lain nojalla tai käytännössä pakollista saatettaessa tuote markkinoille tai käytettäessä sitä jäsenvaltion alueella tai suuressa osassa sen aluetta, lukuun ottamatta kuitenkaan paikallisten julkisyhteisöjen antamia määräyksiä".

5 Direktiivin 83/189/ETY 8 ja 9 artiklassa jäsenvaltiot velvoitetaan antamaan komissiolle tiedoksi direktiivin soveltamisalaan kuuluvia teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset sekä lykkäämään useiden kuukausien ajaksi teknistä määräystä koskevan ehdotuksen hyväksymistä, jotta komissiolla on mahdollisuus selvittää, ovatko ehdotukset yhteisön oikeuden mukaisia, tai tehdä asiaa koskeva direktiiviehdotus tai antaa asiaa koskeva direktiivi.

Alankomaiden lainsäädäntö

6 Hoge Raad on ennakkoratkaisupyynnössään esittänyt, mitä kyseisessä Alankomaiden lainsäädännössä säädetään.

7 Wet op de Telecommunicatievoorzieningenin (teleliikennelaki, jäljempänä WTV), sellaisena kuin sitä sovelletaan nyt esillä olevan asian tosiseikkoihin, 17 §:n 1 momentissa säädetään, että ilman toimilupaa radiolähettimiä ei saada kytkeä, pitää hallussa tai käyttää, jollei ministeri anna tähän lupaa.

8 Besluit radio-elektrische inrichtingenin (päätös radiolaitteista, Stb. 1988, s. 552; jäljempänä päätös) C.11.1 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Sellaisten lähettimien, jotka eivät ole tyyppihyväksyttyjä, mainostaminen on kiellettyä."

9 Päätöksen C.2.1 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"Lähettimet ovat tyypiltään hyväksyttyjä, jos ministeri on tehnyt hyväksyntää koskevan päätöksen."

10 WTV:n 16 §:n johtolauseen ja b kohdan sekä päätöksen A.3.1 §:n mukaan radiosignaalien tehovahvistimet, joita voidaan käyttää yhdessä lähettimien kanssa, rinnastetaan radiolähettimiin sovellettaessa sitä, mitä tässä päätöksessä säädetään tai sen nojalla määrätään radiolähettimien osalta.

11 Regeling toelating radio-elektrische inrichtingenissä (radiolaitteiden hyväksynnästä annettu asetus; Stcrt. 1992, s. 64) säädetään siitä, miten hyväksyntä voidaan saada. Asetuksen 8 §:ssä säädetään, että radiolaitteita koskevat tekniset vaatimukset sisältyvät asetuksen liitteessä 2 olevaan luetteloon. Radiosignaalien tehovahvistimia ei mainita kyseisessä liitteessä.

12 Päätöksen H §:n johdantolauseen ja a kohdan mukaan C.11.1 §:n rikkominen on rangaistava teko.

Pääasian oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymykset

13 Tammikuussa 1994 Van der Burgilla oli Elektron-nimisessä radioamatöörien aikakauslehdessä mainos radiosignaalien tehovahvistimesta, jonka teho oli 1 000 ja/tai 1 500 wattia. Tällaiset tehovahvistimet ovat sähkölaitteita, joilla vahvistetaan lähetetyn signaalin tehoa. Kyseiset Van den Burgilla myynnissä olleet vahvistimet ovat WTV:n soveltamisalaan kuuluvia lähettimiä, joille ei ollut saatu hyväksyntää.

14 Valitusasteen tuomioistuin Arrondissementsrechtbank te Rotterdam (Alankomaat) on tuominnut Van der Burgin 600 Alankomaiden guldenin (NLG) sakkoon siitä, että hän oli rikkonut WTV:n 17 §:ää ja päätöksen C.11.1 §:ää.

15 Van der Burg on tehnyt kassaatiovalituksen tästä tuomiosta, ja hän väittää, että kansallinen lainsäädäntö, johon rikosasia pohjautuu, on ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa, koska tätä lainsäädäntöä ei ole annettu tiedoksi direktiivin 83/189/ETY mukaisesti.

16 Ennakkoratkaisupyyntönsä 6.11.1 kohdassa Hoge Raad on todennut siitä, onko päätöksen C.11.1 §:n 1 momentti tekninen määräys, seuraavaa:

"Euroopan yhteisöjen tuomioistuin totesi [asiassa C-194/94, CIA Security International, tuomio 30.4.1996, Kok. 1996, s. I-2201], että direktiivissä [83/189/ETY] tarkoitetut tekniset määräykset ovat 'eritelmiä, joissa määritellään tuotteiden ominaisuudet'. Erityisesti kyseinen tuomio ja edellä mainitut, direktiiviin [83/189/ETY] sisältyvät käsitemääritelmät viittaavat siihen, että nyt kyseessä olevia säännöksiä ei olisi pidettävä teknisinä määräyksinä. Toisaalta on huomattava, että lähettimille asetettujen vaatimusten ja nyt kyseessä olevan kiellon välillä on suora yhteys. Mainontakiellon ulottuvuus määräytyy täysin sen perusteella, millaisia ovat ne vaatimukset, joita lähettimien on täytettävä, jotta niitä pidettäisiin tyypiltään hyväksyttyinä. Jos siis lähetin ei täytä säädettyjä teknisiä vaatimuksia, lähetintä ei katsota tyypiltään hyväksyttynä, mistä seuraa, että tällaisia lähettimiä ei kyseisen Besluit radio-elektrische inrichtingenin C.11.1 §:n 1 momentin mukaan saada mainostaa."

17 Tässä tilanteessa Hoge Raad on päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Onko direktiivin 83/189/ETY 1 artiklaa tulkittava niin, että Besluit radio-elektrische inrichtingenin C.11.1 §:n 1 momenttia, jossa säädetään, että 'sellaisten radiolähettimien, jotka eivät ole tyyppihyväksyttyjä, mainostaminen on kiellettyä', on pidettävä tässä direktiivissä tarkoitettuna teknisenä määräyksenä, kun huomioon otetaan [tässä ennakkoratkaisupyynnössä] kuvailtu lainsäädäntö ja kun asiaa tarkastellaan [ennakkoratkaisupyynnön] 6.11.1. kohdassa esitettyjen seikkojen valossa?

2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko katsottava, että tällaista määräystä ei saada soveltaa silloin, kun määräys rajoittaa konkreettisessa yksittäistapauksessa kauppaa tai tavaroiden vapaata liikkuvuutta, vai onko katsottava, että tätä määräystä on jätettävä soveltamatta jo siinä tapauksessa, että kyseisellä määräyksellä on tai voi olla yleisesti tarkasteltuna eli riippumatta kyseisestä yksittäistapauksesta kauppaa rajoittava vaikutus?"

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

18 Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy, onko sellainen kansallinen sääntely, josta säädetään päätöksen C.11.1 §:n 1 momentissa ja jossa kielletään sellaisten lähettimien, joita ei ole tyyppihyväksytty, mainostaminen, direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettu tekninen määräys, joka olisi pitänyt antaa ennen hyväksymistään komissiolle tiedoksi.

19 On syytä todeta, kuten Alankomaiden, Belgian, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset sekä pääpiirteissään myös komissio ovat todenneet, että tällaista sääntelyä ei ole pidettävä direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettuna teknisenä eritelmänä, minkä vuoksi sitä ei voida pitää tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvana teknisenä määräyksenä.

20 Direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 1 alakohdan mukaan teknisellä eritelmällä tarkoitetaan nimittäin "asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista". Direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettujen teknisten eritelmien on siis koskettava tuotetta sinänsä (ks. asia C-314/98, Snellers, tuomio 12.10.2000, Kok. 2000, s. I-8633, 38 kohta). Päätöksen C.11.1 §:n 1 momentin kaltainen sääntely, jossa ainoastaan kielletään tietty markkinointitapa, ei kuitenkaan koske tuotteelta vaadittavia ominaisuuksia tai ominaispiirteitä.

21 Tältä osin on syytä korostaa, että vaikka pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan mainontakiellon ja lähettimiä koskevien teknisten vaatimusten välillä on suora yhteys, kuten kansallinen tuomioistuin on todennut, tämä seikka ei ole riittävä peruste sille, että kyseistä kieltoa pidettäisiin direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettuna "teknisenä eritelmänä".

22 Näin ollen ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että sellainen kansallinen sääntely, josta säädetään päätöksen C.11.1 §:n 1 momentissa ja jossa kielletään sellaisten lähettimien, joille ei ole saatu tyyppihyväksyntää, mainostaminen, ei ole direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettu tekninen määräys, joka olisi pitänyt antaa ennen hyväksymistään komissiolle tiedoksi.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

23 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus, toiseen ennakkoratkaisukysymykseen ei ole syytä vastata.

Oikeudenkäyntikulut

24 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Alankomaiden, Belgian, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille sekä komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Hoge Raad der Nederlandenin 6.7.1999 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

Sellainen kansallinen sääntely, josta säädetään Besluit radio-elektrische inrichtingenin C.11.1 §:n 1 momentissa ja jossa kielletään sellaisten lähettimien, joita ei ole tyyppihyväksytty, mainostaminen, ei ole direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettu tekninen määräys, joka olisi pitänyt antaa ennen hyväksymistään komissiolle tiedoksi.

Gulmann Skouris Puissochet

Schintgen Colneric

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä maaliskuuta 2001.

R. Grass C. Gulmann

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja